

USTAWA
z dnia 11 października 2002 r.

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 2002 r. Nr 181, poz. 1515.

o zmianie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych

Art. 1.

W ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 87) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. 1. Podstawę wymiaru renty inwalidzkiej stanowi kwota 1775,89 zł, z zastrzeżeniem ust. 4 i 5.

2. Podstawę wymiaru renty inwalidzkiej od dnia 1 marca 2008 r. stanowi waloryzowana kwota, o której mowa w ust. 1.

3. Waloryzacji podstawy wymiaru renty inwalidzkiej dokonuje się od dnia 1 marca 2008 r. w terminach i na zasadach przewidzianych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

4. Podstawę wymiaru renty inwalidzkiej przyznanej przed dniem wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 11 października 2002 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych (Dz.U. Nr 181, poz. 1515), podwyższa się do kwoty:

1) 1350,00 zł od dnia 1 marca 2003 r.,

2) 1424,64 zł od dnia 1 marca 2004 r.,

3) 1536,39 zł od dnia 1 marca 2005 r.,

4) 1650,00 zł od dnia 1 marca 2006 r.,

5) 1775,89 zł od dnia 1 marca 2007 r.

5. Podwyższenia podstawy wymiaru renty inwalidzkiej, o której mowa w ust. 4, dokonuje się z urzędu, a w przypadku gdy prawo

do świadczenia zostało zawieszono - na wniosek osoby zainteresowanej albo przy wznowieniu wypłaty świadczenia.”;

2) w art. 16 ust. 3-5 otrzymują brzmienie:

- „3. Inwalidzie wojennemu przysługuje prawo do ulgi w wysokości 37% w komunikacji krajowej przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w 1 i 2 klasie pociągów i autobusowego w komunikacji zwykłej, przyspieszonej i pospiesznej - na podstawie biletów jednorazowych, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Inwalidzie wojennemu zaliczonemu do I grupy inwalidów przysługuje prawo do ulgi w wysokości 78% w komunikacji krajowej przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w 1 i 2 klasie pociągów osobowych i pospiesznych i autobusowego w komunikacji zwykłej, przyspieszonej i pospiesznej - na podstawie biletów jednorazowych.
5. Do ulgi w wysokości 95% w komunikacji krajowej przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w 1 i 2 klasie pociągów i autobusowego w komunikacji zwykłej, przyspieszonej i pospiesznej jest uprawniony przewodnik lub opiekun towarzyszący w podróży inwalidzie wojennemu zaliczonemu do I grupy inwalidów - na podstawie biletów jednorazowych.”;

3) skreśla się art. 23;

4) po art. 23 dodaje się art. 23a-23c w brzmieniu:

„Art. 23a. Inwalidzie wojennemu przysługuje zwolnienie z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych.

Art. 23b. 1. Inwalidzie wojennemu zaliczonemu do I i II grupy inwalidów przysługuje refundacja w wysokości 50% opłaconej składki na obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów samochodowych lub na dobrowolne ubezpieczenie casco pojazdów samochodowych określone w dziale II w grupie 3 załącznika do ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62 z późn. zm.)¹⁾, z tym że jeżeli suma ubezpieczenia przekracza równowartość 6000 euro przeliczone na złote według kursu średniego euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski z dnia opłacania składki, refundacja przysługuje od części opłaconej składki ustalonej w takiej proporcji, w jakiej kwota stanowiąca równowartość 6000 euro pozostaje do rzeczywistej sumy ubezpieczenia.

2. Refundacja przysługuje w odniesieniu do jednego pojazdu samochodowego będącego własnością inwalidy wojennego i niesłużącego do zarobkowego przewozu.

3. Refundacja przysługuje inwalidzie wojennemu, jeżeli nie korzysta z refundacji lub ulgi na podstawie innych przepisów.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934, z 1998 r. Nr 155, poz. 1015, z 1999 r. Nr 49, poz. 483, Nr 101, poz. 1178 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 43, poz. 483, Nr 48, poz. 552, Nr 70, poz. 819, Nr 114, poz. 1193 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 37, poz. 424, Nr 88, poz. 961, Nr 100, poz. 1084 i Nr 110, poz. 1189 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365 i Nr 153, poz. 1271.

4. Wypłaty kwoty refundacji, o której mowa w ust. 1, dokonuje, na wniosek uprawnionego do refundacji, organ rentowy wypłacający rentę, a w przypadku gdy prawo do renty uległo zawieszeniu - organ rentowy, który ustalił prawo do renty, po okazaniu oryginału umowy ubezpieczenia i udokumentowaniu opłacenia składki.
5. Kwota refundacji, o której mowa w ust. 1, jest wypłacana przez organy rentowe ze środków będących w dyspozycji tych organów i finansowana z budżetu państwa.
6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania przy przyznawaniu i wypłacaniu refundacji, w szczególności terminy rozpatrywania wniosków, sposób postępowania w przypadku uzyskania przez inwalidę wojennego zwrotu składki od ubezpieczyciela oraz sposób postępowania w przypadku gdy w danym roku kalendarzowym przedmiotem ubezpieczenia jest więcej niż jeden pojazd samochodowy, kierując się koniecznością zapewnienia sprawności postępowania przy rozpatrywaniu wniosków o refundację.

Art. 23c. 1. Dokumentem potwierdzającym prawo do korzystania z uprawnień, o których mowa w ustawie, jest książka inwalidy wojennego (wojskowego) wystawiona przez organ rentowy, po wyrażeniu zgody przez inwalidę wojennego oraz inwalidę wojskowego na przetwarzanie jego danych osobowych.

2. Książka inwalidy wojennego (wojskowego), o której mowa w ust. 1, podlega z dniem śmierci inwalidy wojennego (wojskowego) anulowaniu przez organ rentowy.
3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, tryb wydawania i anulowania książek inwalidy wojennego (wojskowego), dokumenty wymagane do wydania książek inwalidy wojennego (wojskowego) oraz wzór książki inwalidy wojennego (wojskowego), kierując się koniecznością zapewnienia sprawności postępowania przy wydawaniu książek inwalidów wojennych (wojskowych).”;

5) w art. 25 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Podstawę wymiaru renty rodzinnej stanowi kwota ustalona w myśl art. 11, z tym że za podstawę wymiaru renty rodzinnej po zmarłym inwalidzie wojennym przyjmuje się kwotę, która stanowiłaby podstawę wymiaru renty dla tego inwalidy.”;

6) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. Inwalidom wojskowym przysługują uprawnienia określone w art. 13-18 oraz 21-23c.”;

7) art. 46 otrzymuje brzmienie:

„Art. 46. Podstawę wymiaru renty rodzinnej stanowi kwota ustalona w myśl art. 11, z tym że za podstawę wymiaru renty rodzinnej po zmarłym inwalidzie wojskowym przyjmuje się kwotę, która stanowiłaby podstawę wymiaru renty dla tego inwalidy.”;

8) w art. 59 w ust. 4 wyrazy „21-23” zastępuje się wyrazami „21-23c”;

- 9) użyte w art. 4 ust. 2 i w art. 22 ust. 2 w różnych przypadkach wyrazy „zakłady społeczne służby zdrowia” i „zamknięte zakłady społeczne służby zdrowia” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „publiczne zakłady opieki zdrowotnej”;
- 10) użyte w art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 4, art. 15 ust. 2, art. 22 ust. 1, art. 24 ust. 2 pkt 2, art. 27, 28, 38 ust. 2, art. 44, 56 ust. 4 i art. 58 w różnych przypadkach wyrazy „o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”;
- 11) użyte w art. 22 ust. 3, art. 42 ust. 2 i art. 56 ust. 4 w różnych przypadkach wyrazy „Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego”;
- 12) w art. 22 ust. 3 wyrazy „Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej” zastępuje się wyrazami „ministrem właściwym do spraw zdrowia”;
- 13) w art. 42 ust. 2 wyrazy „Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej” zastępuje się wyrazami „Rzeczypospolitej Polskiej”;
- 14) w art. 63 wyrazy „Ministrowi Spraw Wewnętrznych” zastępuje się wyrazami „ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych”.

Art. 2.

W ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kombatantom będącym inwalidami wojennymi lub wojskowymi przysługują świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 87 i Nr 181, poz. 1515).”

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Członkom rodzin pozostałym po kombatantach będących inwalidami wojennymi lub wojskowymi przysługują świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach ustawy, o której mowa w ust. 1, z wyłączeniem uprawnienia określonego w art. 23b tej ustawy.”

c) w ust. 2 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„Świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach ustawy, o której mowa w ust. 1, z wyłączeniem uprawnienia określonego w art. 23b tej ustawy, przysługują na zasadach określonych w tych przepisach również.”

d) po ust. 4 dodaje się ust. 5-7 w brzmieniu:

„5. Dokumentem potwierdzającym prawo do korzystania z uprawnień, o których mowa w ust. 1, jest legitymacja osoby represjonowanej wysta-

wiona przez organ rentowy, po wyrażeniu zgody przez tę osobę na przetwarzanie danych osobowych.

6. Legitymacja osoby represjonowanej, o której mowa w ust. 5, podlega z dniem śmierci osoby represjonowanej anulowaniu przez organ rentowy.
7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, tryb wydawania i anulowania legitymacji osoby represjonowanej, dokumenty wymagane do wydania legitymacji osoby represjonowanej oraz wzór legitymacji osoby represjonowanej, kierując się koniecznością zapewnienia sprawności postępowania przy wydawaniu legitymacji osób represjonowanych.”;

2) w art. 20:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kombatantom i innym osobom uprawnionym przysługuje ulga taryfowa w wysokości 50% przy przejazdach środkami komunikacji miejskiej.”,

b) w ust. 2:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ulga w wysokości 37% w komunikacji krajowej przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w:

- a) 1 i 2 klasie pociągów osobowych i pociągów ekspresowych i autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej - na podstawie biletów jednorazowych,
- b) 2 klasie pociągów innych niż osobowe i pociągów ekspresowych - na podstawie biletów jednorazowych,”

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) dodatek kompensacyjny w wysokości 15% dodatku kombatanckiego, o którym mowa w art. 15,”

c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Osoba uprawniona do ulgowego przejazdu, o której mowa w ust. 2 pkt 1 lit. b), korzystająca z przejazdu w klasie 1, zobowiązana jest do uiszczenia dopłaty w wysokości stanowiącej różnicę między należnością za pełnopłatny przejazd w klasie 1 a należnością za pełnopłatny przejazd w klasie 2,”

d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. W przypadku zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia emerytalnego lub rentowego przysługuje jeden dodatek kompensacyjny, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.

3b. W przypadku zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia emerytalnego lub rentowego przysługuje jeden ryczałt energetyczny, o którym mowa w ust. 2 pkt 3.”,

e) skreśla się ust. 4 i 5,

f) w ust. 6 wyrazy „w ust. 1-5” zastępuje się wyrazami „w ust. 1-3”;

3) w art. 23:

a) w ust. 3 skreśla się pkt 2,

b) w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) świadczenia, o których mowa w art. 20 ust. 2 pkt 1,”;

4) art. 24 otrzymuje brzmienie:

„Art. 24. 1. Świadczenia pieniężne przewidziane dla kombatantów i innych osób uprawnionych oraz pozostałych po nich członków rodzin, a także dodatek kompensacyjny określony w art. 20 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 oraz ryczałt energetyczny określony w art. 20 ust. 2 pkt 3 i ust. 3 są wypłacane przez właściwe organy rentowe ze środków będących w dyspozycji tych organów i finansowane z budżetu państwa. Świadczenia te oraz dodatek kompensacyjny i ryczałt energetyczny wraz z odsetkami za opóźnienie w ustaleniu prawa do nich lub ich wypłaty oraz koszty obsługi podlegają refundacji na rzecz Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz Funduszu Emerytalno-Rentowego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dotacji budżetu państwa.

2. Świadczenia, dodatek kompensacyjny oraz ryczałt energetyczny, o których mowa w ust. 1, przysługujące osobom otrzymującym uposażenie w stanie spoczynku albo uposażenie rodzinne wypłacają ze środków budżetu państwa jednostki wypłacające te uposażenia. Jeżeli jednak osoby te są uprawnione także do pobierania świadczenia o charakterze rentowym, świadczenia, o których mowa w ust. 1, wypłaca właściwy organ rentowy.”.

Art. 3.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.)²⁾ w art. 21 w ust. 1:

1) po pkt 25 dodaje się pkt 25a w brzmieniu:

„25a) dodatek kompensacyjny przyznany na podstawie ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz.U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371 i Nr 181, poz. 1515),”;

2) pkt 87 otrzymuje brzmienie:

„87) wartość świadczeń przysługujących na podstawie odrębnych przepisów dotyczących emerytów i rencistów z tytułu abonamentowych opłat telewizyjnych i radiowych,”;

3) po pkt 98 dodaje się pkt 98a w brzmieniu:

„98a) kwoty refundacji z tytułu opłaconej składki na obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów samochodowych lub na dobrowolne ubezpieczenie casco pojazdów samochodowych, przyznanych na podstawie ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu in-

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2000 r. Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 703, Nr 70, poz. 816, Nr 104, poz. 1104, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1324, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 8, poz. 64, Nr 52, poz. 539, Nr 73, poz. 764, Nr 74, poz. 784, Nr 88, poz. 961, Nr 89, poz. 968, Nr 102, poz. 1117, Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190, Nr 125, poz. 1363 i 1370 i Nr 134, poz. 1509 oraz z 2002 r. Nr 19, poz. 199, Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 78, poz. 715, Nr 89, poz. 804, Nr 135, poz. 1146, Nr 141, poz. 1182 i Nr 169, poz. 1384.

walidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 87 i Nr 181, poz. 1515),”.

Art. 4.

W ustawie z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych (Dz.U. z 1998 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.)³⁾ w art. 3 w ust. 2 w pkt 4 po wyrazach „ryczałt energetyczny” dodaje się wyrazy „oraz dodatek kompensacyjny”.

Art. 5.

Dodatek kompensacyjny wypłaca się z urzędu osobom pobierającym w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy świadczenia określone w art. 15 ust. 1, art. 20 ust. 2 pkt 3 i ust. 3 oraz w art. 20¹ ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 2.

Art. 6.

1. Gminie, która przed dniem wejścia w życie przepisów niniejszej ustawy utraciła część dochodów ze sprzedaży kombatanom lub innym osobom uprawnionym lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego w związku z zastosowaniem zniżki w wysokości 10% ceny zakupu na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w art. 2, przysługuje dotacja celowa z budżetu państwa na zrekomensowanie utraconych dochodów.
2. Dotacja, o której mowa w ust. 1, jest przekazywana przez wojewodów na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta), złożony w terminie do dnia 31 marca 2003 r.

Art. 7.

Książki inwalidy wojennego (wojskowego) wystawione przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują ważność przez okres dwóch lat od dnia wejścia w życie przepisów niniejszej ustawy.

Art. 8.

1. W przypadku opłacenia przez inwalidów wojennych i wojskowych, w okresie od dnia 1 października 2001 r. do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, składki na obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej lub składki na dobrowolne ubezpieczenie casco, w pełnej wysokości, zwrotowi podlega kwota w wysokości zniżki obliczonej na zasadach obowiązujących w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Zwrotu kwoty, na zasadach określonych w ust. 1, dokonuje organ rentowy wypłacający rentę, a w przypadku gdy prawo do renty uległo zawieszeniu - organ rentowy, który ustalił prawo do renty, na podstawie udokumentowanego wniosku.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1118, z 1999 r. Nr 60, poz. 636 i Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 104, poz. 1104, z 2001 r. Nr 122, poz. 1349, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1791 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676.

sku uprawnionego inwalidy wojennego lub wojskowego, zgłoszonego w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów ustawy.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się dokumenty potwierdzające zawarcie umowy ubezpieczenia i opłacenie składki oraz oświadczenie wnioskodawcy o niedokonaniu przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych zwrotu zniżki z tytułu opłaconej składki.
4. Zwrot kwoty, na zasadach określonych w ust. 1, jest dokonywany przez organy rentowe ze środków będących w dyspozycji tych organów i finansowany z budżetu państwa.

Art. 9.

Renty inwalidzkie inwalidów wojennych, renty inwalidzkie inwalidów wojskowych oraz renty rodzinne po tych inwalidach ustalone w oparciu o podstawy wymiaru określone w art. 11 ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, podlegają od dnia 1 marca 2008 r. waloryzacji w terminach i na zasadach przewidzianych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 10.

Ileokroć w przepisach ustaw wymienionych w art. 1 i 2 jest mowa o:

- 1) „inwalidztwie” - należy przez to rozumieć całkowitą lub częściową niezdolność do pracy;
- 2) „inwalidach”:
 - a) I grupy - należy przez to rozumieć całkowitą niezdolność do pracy oraz niezdolność do samodzielnej egzystencji,
 - b) II grupy - należy przez to rozumieć całkowitą niezdolność do pracy,
 - c) III grupy - należy przez to rozumieć częściową niezdolność do pracy,
 - d) bez określenia grupy - należy przez to rozumieć niezdolność do pracy;
- 3) „rencie inwalidzkiej” - należy przez to rozumieć rentę z tytułu niezdolności do pracy;
- 4) „komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia” - należy przez to rozumieć lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 11.

Do dnia 31 grudnia 2002 r. ze środków Państwowego Funduszu Kombatantów realizowane są świadczenia wynikające z art. 20 ustawy, o której mowa w art. 2, z wyjątkiem ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 pkt 1 i 3 w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie przepisów niniejszej ustawy.

Art. 12.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 3 i 4, art. 2 pkt 2 lit. b tiret drugie, lit. d i pkt 4 oraz art. 3-5, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.